

Sygn. akt I C 2856/16

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia, 15 marca 2017r.

Sąd Rejonowy w Oleśnicy, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący **SSR Agnieszka Ostrowska-Gołąbek**

Protokolant Ewelina Grudzień-Wuczowska

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2017r. w Oleśnicy sprawy

Przy udziale stron:

powód (...) **Sp. z o.o. Sp. k. z/s w K.**

pozwany **G. N.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej **G. N.** na rzecz strony powodowej (...) **Sp. z o.o. Sp. k. z/s w K.** kwotę **40,00 (czterdzieści 00/100) złotych;**

II. dalej idące powództwo oddala;

III. odstępuje od obciążania pozwanej kosztami procesu;

IV. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Z./

1. (...)

2. (...)

15.03.2017r.

Sygn. akt I C 2856/16

UZASADNIENIE

Strona powodowa I. P. Spółka z.o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w K. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanej Grażynie N. zasądzenie od pozwanej kwoty 605 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu swojego żądania strona powodowa wyjaśniła, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z umowy pożyczki pieniężnej nr (...) z dnia 18.12.2012 r. zawartej z (...) S.A. na kwotę 1200 złotych, której pozwana nie zwróciła wraz z odsetkami oraz opłatą za pakiet (...). Strona powodowa podała, korzystanie z pakietu (...) było dobrowolne i nie stanowiło warunku udzielenia pożyczki. W ramach tego pakietu pożyczkobiorca uzyskiwał dodatkowe świadczenie polegające na obsłudze pożyczki w miejscu zamieszkania. Z uwagi na to, iż pożyczkobiorca nie wywiązał się z warunków umowy i nie spłacił pożyczki w terminie, pożyczkodawca mógł podjąć czynności windykacyjne celem

odzyskania należności z tytułu udzielonej pożyczki. Zatem na dochodzoną pozew kwotę składają się następujące należności: kwota 60 złotych tytułem opłaty za pakiet (...), kwota 330 złotych tytułem 3-krotnej wizyty windykacyjnej, kwota 40 złotych tytułem 2-krotnego telefonu windykacyjnego, kwota 145 złotych tytułem 3-krotnego monitu pisemnego, kwota 40 złotych tytułem kosztu wezwania do zapłaty, co łącznie daje sumę 605 złotych. Strona powodowa podniosła, iż wierzytelność z tytułu umowy o pożyczkę gotówkową została przelana wraz z należnościami ubocznymi i kosztami windykacyjnymi na rzecz powoda na podstawie umowy cesji z dnia 12 listopada 2014r

Postanowieniem z dnia 21 października 2016 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania sądowi właściwości ogólnej pozwanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. z siedzibą w K. udzieliła pozwanej G. N. w dniu 20 grudnia 2012 r. pożyczki gotówkowej w kwocie 1200,00 której spłata miała nastąpić w 52 miesięcznych ratach ustalonych zgodnie w harmonogramie spłat.

Pozwana wyraziła wolę na skorzystanie w ramach pożyczki z opcjonalnego pakietu „bezpieczny komfort” , co pozwalało przedstawicielowi spółki lub innej osobie pisemnie upoważnionej przez (...) S.A. na dokonywanie odbioru spłat rat pożyczki od pożyczkobiorcy w miejscu jego zamieszkania. Powyższa opłata obejmowała także pomoc przy wypełnieniu wniosku pożyczki i jego odbiór w miejscu zamieszkania. Całkowity koszt pożyczki obejmował oprocentowanie wraz z opłatą przygotowawczą i opłatą w przypadku skorzystania z opcjonalnego pakietu „bezpieczny komfort”. Regulamin pożyczek gotówkowych, harmonogram spłaty pożyczki , a w przypadku skorzystania z opcjonalnego pakietu „bezpieczny komfort” stanowiły integralną część umowy. Zgodnie z regulaminem (...) S.A. – tabelą opłat i prowizji koszt opłaty za monit telefoniczny wynosił 20 złotych, koszt opłaty za monit pisemny wynosił 35 złotych, opłata za wizytę windykacyjną w miejscu zamieszkania wynosiła 110 złotych, zaś opłata za ostateczne wezwanie do zapłaty wynosiła 40 złotych.

(dowód: umowa pożyczki nr (...) z dnia 20.12.2012 r. – k. 20,

Regulamin pożyczek gotówkowych k-22, historia pożyczki k-24).

W dniu 12 listopada 2014r. została zawarta umowa cesji wierzytelności pomiędzy (...) S.A. z siedzibą w K., a I. P. Spółka z.o.o. spółka komandytowo-akcyjna, której przedmiotem była wierzytelność przysługująca wobec pozwanej G. N..

(dowód: umowa cesji wierzytelności z dnia 12 listopada 2014r. k-27-31).

Pismem z dnia 22 stycznia 2015r . strona powodowa zawiadomiła pozwaną zbyciu wierzytelności przez (...) S.A. wynikającą z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) obejmującej kapitał oraz należności uboczne, zaś pismem z dnia 22 stycznia 2015r. wezwała do zapłaty zadłużenia w kwocie 1563,80 złotych, w tym należność główna -1048,80 złotych oraz koszty windykacyjne-515 złotych.

(dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 22.01.2015r., k. 33,

zawiadnienie z dnia 22.01.2015r. – k. 32).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było uzasadnione w części.

Powodowa spółka domagała się zasądzenia kwoty stanowiącej zwrot kosztów udzielonej pozwanej pożyczki.

Zgodnie z art. 339 § 1 i 2 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych

pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Powyższe oznacza, że sąd ma obowiązek krytycznego ustosunkowania się do twierdzeń powoda z punktu widzenia ich ewentualnej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. W przypadku wątpliwości w tym zakresie sąd ma obowiązek przeprowadzić postępowanie dowodowe z urzędu. Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy bowiem wyłącznie twierdzeń faktycznych i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego (zob. wyrok SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71; wyrok SN z dnia 20 października 1998 r. I CKU 85/98; wyrok SN z dnia 31 marca 1999 r. I CKU 176/97; wyrok SN z dnia 23 września 1997 r., I CKU 115/97).

Pozwana zachowała postawę całkowicie bierną. Nie złożyła odpowiedzi na pozew, nie stawiała się na rozprawie pomimo prawidłowego zawiadomienia. Spełnione zostały wskazane wcześniej przesłanki do wydania wyroku zaocznego.

W ocenie Sądu twierdzenia strony powodowej zawarte w pozwie budziły jednak wątpliwości co do wysokości kwoty, której spłaty w niniejszym procesie domagała się strona powodowa.

W świetle tych wątpliwości konieczne było zatem przeprowadzenie postępowania dowodowego.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne (zob. także art. 3 i 232 k.p.c.). W przedmiotowej sprawie ciężar dowodu spoczywał na stronie powodowej, zarówno co do faktu istnienia zobowiązania pozwanej i nabycia wierzytelności przeciwko pozwanej, jak i też jego wysokości. Co do drugiej z tych okoliczności mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znacznie, zdaniem Sądu, powód nie podał obciążającemu go obowiązkwowi dowodowemu.

W ocenie Sądu twierdzenia powódki zawarte w pozwie nie budziły wątpliwości co do faktu istnienia zobowiązania pozwanej względem pierwotnego wierzyciela, a to faktu zawarcia umowy pożyczki. Na potwierdzenie wskazanych okoliczności strona powodowa przedłożyła bowiem potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie adwokata kserokopię umowy wraz z historią pożyczki oraz umowę cesji wierzytelności z dnia 12 listopada 2014r., potwierdzającą skuteczne nabycie zobowiązania ciążącego na pozwanej względem (...) S.A. Przedstawione przez powódkę dowody nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności, zaś pozwananie zaprzeczyła ich prawdziwości.

Sąd za niezasadne uznał natomiast powództwo o zasądzenie kwot stanowiących koszty windykacyjne –wizyty windykacyjne i telefony windykacyjne, koszt monitu pisemnego oraz opłaty za pakiet (...). Przede wszystkim należy wskazać, że powódka nie udowodniła poniesienia tego rodzaju kosztów. Ponadto postanowienia umowne w tym zakresie Sąd uznał za niewiążące dla pozwanej.

Strona powodowa powoływała się w uzasadnieniu swoich roszczeń na mające wynikać z umowy pożyczki uprawnienie do naliczania opłat windykacyjnych celem odzyskania należności z tytułu udzielonej pożyczki. Nie przedstawiła jednak żadnych dowodów na okoliczność, że takie koszty zostały poniesione. W aktach brak jest bowiem dokumentów, np. protokołów sporządzonych przez pracownika spółki, potwierdzających, iż odbyły się wizyty w miejscu zamieszkania pozwanej mające na celu odzyskanie należności, nadto strona pozwana nie przedstawiła także dokumentów potwierdzających wykonanie telefonów do pozwanej (np. nagrania z rozmów z pozwaną). Dodatkowo powódka wskazała, iż kwota objęta pozwem obejmuje koszt 35 złotych tytułem opłaty za monit pisemny, który nie został przedłożony do akt sprawy, co nie pozwala Sądowi na zweryfikowanie okoliczności czy dokument takowy został dostarczony pozwanej. W ocenie Sądu brak jest także wystarczających dowodów pozwalających na postawienie tezy, iż strona powodowa udowodniła zasadność żądania w zakresie tzw.opłaty za pakiet (...) w kwocie 90 złotych stanowiącej wynagrodzenie pożyczkodawcy z tytułu usług świadczonych zgodnie z opcjonalnym pakietem „bezpieczny komfort”. Również w tym zakresie strona powodowa nie przedłożyła żadnego dowodu wskazującego na spełnienie się warunku pozwalającego na obciążenie pozwaną powyższą opłatą.

Powódka nie wyjaśniła też, jakie świadczenie wzajemne otrzymała pozwana w zamian za ewentualnie należną od niej opłatę za pakiet (...). Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Przedmiotem tej umowy nie jest natomiast świadczenie na rzecz biorącego pożyczkę jakichkolwiek usług dodatkowych. Interpretując określenia użyte w umowie stron należałoby przyjąć, że pozwana miała zapłacić powódce za przygotowanie do zawarcia umowy czy przygotowanie samej umowy oraz możliwość uiszczania rat pożyczki w miejscu zamieszkania. Czynności te stanowią jednak normalny element działalności przedsiębiorcy i nie można przyjąć, że z samego faktu ich dokonywania wynika fakt otrzymania przez biorącego pożyczkę (pозwanego) jakiegokolwiek świadczenia.

Biorąc nadto pod uwagę charakter umowy pożyczki, która jest umową wzajemną i dwustronnie zobowiązującą należy uznać, że zastrzeganie tego typu opłat wykracza poza zakres dopuszczalnej w polskim prawie cywilnym swobody umów. Zgodnie z art. 353¹ k.c. „Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego”. W ocenie Sądu opisane okoliczności uzasadniają ocenę o sprzeczności ocenianych postanowień z naturą stosunku zobowiązaniowego. Pozwana miała uiścić opłatę w kwocie 90 złotych, w zamian nie otrzymując żadnego świadczenia, a w istocie finansując normalną działalność powodowej spółki. Ponadto zastrzeganie w umowie pożyczki opłat czy kosztów monitów w wysokości nadmiernej, która nie ma uzasadnienia ani w wysokości inflacji ani w zyskach osiągniętych w ramach normalnej, rzetelnie prowadzonej działalności gospodarczej, może być sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 31 lipca 2014 r. I ACa 174/14, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08 grudnia 2000 r. I KKN 1040/98).

Zastrzeżenie wskazanej opłaty, w tym również „opłat windykacyjnych” narusza również zasady współżycia społecznego. Takimi zasadami są ekwiwalentność świadczeń i ochrona przed pokrzywdzeniem podmiotu słabszego przez drugi, o znacznie mocniejszej pozycji. Wskazać też należy, że postanowienia umowy w tym zakresie z uwagi na wysokość zastrzeżonych za czynności opłat oraz sam charakter tych czynności, należy uznać za niedozwolone postanowienia umowne („klauszule abuzywne”), a tym samym nie wiążą one pozwanej. Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. „Pstanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne)”. W ocenie Sądu analizowane postanowienia umowne nawet w razie przyjęcia, że nie naruszają one art. 353¹ k.c., należy uznać za niedozwolone postanowienia umowne. Przemawia za tym przytoczona już argumentacja. Tak wysokie opłaty na rzecz przedsiębiorcy, zwłaszcza przy uwzględnieniu braku otrzymania przez konsumenta ekwiwalentnego świadczenia, z pewnością rażąco naruszają jego interesy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Podsumowując, postanowienia umowne nakładające omawiane opłaty Sąd uznał za nieważne na podstawie art. 58 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c.

W przedmiotowej sprawie Sąd zasądził zatem wyłącznie kwotę 40 złotych, albowiem tylko taki dokument-ostateczne wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania pozwanej, przedstawiła strona powodowa udowadniając w tym zakresie swoje żądanie.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w pkt. II wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 102 k.p.c. ponieważ strona powodowa przegrała w znacznej części powództwo, Sąd odstąpił od obciążenia pozwanej kosztami postępowania.